

Evaluation of Effective Components on Good Rural Governance from the Perspective of Experts and Thinkers

Ahmad Hajarani^{1*}

Article history:

Submitted: 8 February 2022

Revised :6 April 2022

Accepted: 12 November 2022

Available Online :23 December 2022

How to cite this article:

Hajarani, A. 2023. Evaluation of Effective Components on Good Rural Governance from the Perspective of Experts and Thinkers. Rural Development Strategies, 10(2): 233-255.

DOI: 10.22048/rdsj.2023.328776.2001

Abstract

Today, governance is leaving the field of government and is facing many problems. Governance should be able to establish partnership and cooperation between all effective forces in society management, namely governments, private sectors and popular organizations. Therefore, this research has been done with the aim of evaluating the causal pattern of the criteria that are effective on good governance. The current research is practical according to its purpose, and based on the causal descriptive method. This study in 1401 and the statistical sample of the research consisted of 30 experts and specialists related to rural management and rural planning. In order to achieve the goal of the research, the fuzzy Dimetal technique was used. The findings of the research showed that among the eight criteria of good governance, participation and legality criteria were the most effective and efficiency and effectiveness criteria were the most effective criteria of good governance. Also, the criterion of participation was identified as the most important criterion of good governance. Identifying and evaluating the components of the desired governance can provide the basis for growth and development in rural areas with appropriate foundation in all aspects of decision-making and realize appropriate operational strategies in order to achieve it. Therefore, fundamental attention to the issue of good governance is suggested as a background issue in order to solve the problems of the residents of rural areas.

Keywords: Rural Management, Good Governance, Impact, Impact, Fuzzy Dimtel

1 - PhD in Geography and Rural Planning, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Corresponding Email: a.hajarani@ltr.ui.ac.ir

© 2022, University of Torbat Heydarieh. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).

مقاله پژوهشی

ارزیابی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر حکمروایی خوب روستایی از دیدگاه کارشناسان و صاحب‌نظران

احمد حجاریان^{*۱}

تاریخ دریافت: ۱۹ بهمن ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری: ۱۷ فروردین ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش: ۲۱ آبان ۱۴۰۱

چکیده

امروزه حکمروایی از عرصه حکومت در می‌گذرد و با مشکلات زیادی روبرو است. حکمروایی باید بتواند که مشارکت و همکاری را بین تمام نیروهای مؤثر در مدیریت جامعه، یعنی دولت‌ها، بخش‌های خصوصی و تشکل‌های مردمی برقرار کند. از این رو، این پژوهش با هدف ارزیابی الگوی علی‌معیارهای مؤثر بر حکمروایی خوب انجام شده است. تحقیق حاضر با توجه به هدف آن کاربردی، و براساس روش انجام توصیفی علی‌می‌باشد. این مطالعه در سال ۱۴۰۱ و نمونه آماری پژوهش را ۳۰ نفر از کارشناسان و متخصصان مرتبط با امر مدیریت روستایی و برنامه‌ریزی روستایی تشکیل می‌دادند. به منظور دستیابی به هدف پژوهش از تکنیک دیمتل فازی استفاده شد. یافته‌های حاصل از پژوهش نشان دهنده آن بود که از بین معیارهای هشت گانه حکمروایی خوب معیار مشارکت و قانونمندی تأثیرگذارترین و معیار کارایی و اثر بخشی تأثیر پذیرترین معیار حکمروایی خوب بودند. همچنین معیار مشارکت به عنوان با اهمیت‌ترین معیار حکمروایی خوب شناسایی شد. شناسایی و ارزیابی مؤلفه‌های حکمروایی مطلوب می‌تواند با بسترسازی مناسب در تمامی ابعاد تصمیم‌گیری، زمینه رشد و توسعه در نواحی روستایی را مهیا نماید و راهبردهای عملیاتی مناسبی را در راستای نیل به آن محقق سازد. بنابراین توجهی بنیادین به مساله حکمروایی خوب به عنوانی مسئله زمینه‌ای در جهت حل مشکلات ساکنان نواحی روستایی پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: مدیریت روستایی، حکمروایی خوب، تأثیرگذاری، تأثیرپذیری، دیمتل فازی

مقدمه

توسعه از منظر جغرافیایی چیزی جز جلب توجه جوامع بشری نسبت به سرشت بهم پیوسته و نظام‌وار ساختارهای محیطی-اکولوژیک و اجتماعی-اقتصادی در مقیاس جهانی، ملی، منطقه‌ای و محلی و همچنین ضرورت فهم و رعایت قواعد ناظر بر پویایی درونی نظام‌های فضایی در فرایند مداخلات انسانی نیست (سعیدی، ۱۳۹۹). به همین دلیل است که درک پویای درونی ساختاری-کارکردی الگوهای فضایی و نقش تعیین کننده برنامه ریزی فضایی برای مداخله آگاهانه در مسیر تحولات فضایی از اهمیت زیادی برخوردارست (سعیدی، ۱۳۹۳). لذا روستاها به لحاظ ساختار در هم پیچیده خود بخشی از این نظام می‌باشد.

روستا به عنوان یک ساخت، برای ادامه بقا نیازمند پویایی عناصر به هم پیوسته است و مدیریت، بخش مهم و تعیین کننده‌ای در ارتباط با این عناصر شناخته می‌شود (فرجی سبکیار و همکاران، ۱۳۹۲). در دهه‌های اخیر در جهت اداره، مدیریت و همچنین توسعه روستایی، موضوع گذار از دولت به سوی فرایندهای نوین اداره نواحی روستایی یعنی، حکمروایی خوب در مناطق روستایی مطرح شده است (صالحی و همکاران، ۱۳۹۳)؛ که مرز بین حکومت و جامعه مدنی محسوب می‌شود و به نحوی بر مشارکت حکومت‌ها، شرکت‌های خصوصی، شهروندان و اجتماعات محلی برای طراحی و پیاده‌سازی سیاست‌های اقتصادی، اصلاحات اجتماعی و زیست محیطی اشاره دارد (بدری و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین، در بعدی دیگر، حکمروایی خوب زمینه ساز توسعه پایدار می‌باشد و در هر جامعه‌ای هنگام جستجو برای راه حل توسعه پایدار، همواره حکمروایی خوب به عنوان یک ابزار حیاتی برای پیش برد توسعه پایدار معرفی می‌گردد (کبیری و ولایی، ۱۳۹۷).

در سال‌های اخیر موضوع حکمروایی روستایی در کانون

توجه محققان و سیاست گذاران توسعه و به ویژه توسعه روستایی قرار گرفته است (پورمیرغفاری، ۱۳۹۲). مهمترین دلایل توجه به این مفهوم عبارت از افزایش فشار بر حکومت های محلی ناشی از گسترش وظایف بدون پشتیبانی لازم از آن‌ها، کاهش منابع دولتی و کمک حکومت مرکزی، ضرورت افزایش کارایی حکومت محلی، چالش‌های قلمرو و پیچیدگی روابط بین نهادی، افزایش روزافزون هزینه ارائه خدمات روستایی و تمایل دولت‌های مرکزی به کاهش هزینه‌ها، اعتقاد اکثر دولت‌ها به کارآمدی سازمان‌های محلی، اعتقاد به اصل خود کفایی و خوداتکایی، فراهم کردن موجبات مشارکت مردم، ناتوانی مدل‌های سنتی مدیریتی، کاهش فاصله حکومت با مردم، مدیریت در سطح محلی، اثر بخش‌ترین و پایدارترین شیوه اعمال مدیریتی در توسعه، کاهش تصدی گری و تمرکز دولت و غیره می‌باشد (نوروزی و همکاران، ۱۳۹۶).

امروزه حکمروایی مطلوب یکی از اهداف مورد تأکید بسیاری از کشورها بوده و این کشورها از طریق برنامه‌ریزی نهادها و دخالت بازیگران اجتماعی مختلف به دنبال دستیابی به این ایده می‌باشند (مانتینو^۱، ۲۰۱۰، آی‌سی‌دی^۲، ۲۰۱۶) طی دهه گذشته الگوی حکمرانی خوب از سوی مجامع و سازمان‌های بین المللی و دولت‌ها مورد توجه قرار گرفته است چرا که به نظر می‌رسد در ادبیات توسعه میان حکمروایی خوب و توسعه پایدار ارتباط تنگاتنگی وجود دارد که در سطوح مختلف ملی تا محلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (احمدی، و چراغی، ۱۳۹۶). بنابراین می‌توان گفت حکمروایی مطلوب یک پیش‌نیاز برای توسعه پایدار است، چرا که در کشورهای مختلف با منابع طبیعی و ساختار اجتماعی مشابه و یکسان، با تفاوت در شیوه‌های

1- Mantino

2- OECD

در این مورد صورت گرفته است که تأکید آن بر مدیریت از پایین به بالا (مردم‌سالار) و عادلانه بوده است (تقوایی و تاجدار، ۱۳۸۸).

با توجه به مقدمه ذکر شده، تحقیق حاضر، به دنبال پاسخگویی به این سوال است که وضعیت مؤلفه‌های حکمروایی خوب روستایی چگونه می‌باشد؟ در نتیجه این پژوهش درصد پاسخگویی به سوالات ذیل می‌باشد:

معیارهای مؤثر بر حکمروایی خوب کدامند؟

مدل روابط علی معیارهای مؤثر بر حکمروایی خوب چگونه است؟

مدل روابط علی زیرمعیارهای حکمروایی چگونه است؟

مبانی نظری

در سال‌های اخیر واژه‌ی حکمروایی به یکی از مفاهیم کلیدی در حوزه‌ی نظریه‌ها و روش‌های اداره‌ی امور شهر و روستا تبدیل شده است و نظریه پردازان دلایل مختلفی برای توجیه گسترش کاربرد این واژه بیان کرده‌اند. به عقیده‌ی کالبع^۲ (۲۰۰۲) با توجه به آگاهی در حال رشد، حکومت‌ها تنها تصمیم گیرنده و اعمال کننده‌ی تصمیمات از طریق قدرت دولتی نیستند، بلکه زمان بسیاری صرف مذاکره با دیگر سازمان‌های حکومتی و غیر حکومتی می‌کنند تا درباره‌ی اقدامات و تصمیمات خاصی توافق کنند. از نظر کالبع، این واژه‌ی جدید بیان کننده‌ی شرایط جدیدی از انجام امور است. حکومت قبلاً حکم و دستور می‌داد، اما اکنون مذاکره می‌کند (کالبع، ۲۰۰۲). همچنین، متخصصان و صاحب نظران توسعه‌ی روستایی بر راهبردهای محلی توسعه با رویکرد حکمروایی روستایی تأکید کرده‌اند (ورد^۳، ۲۰۱۹). به عقیده‌ی استارک دلیل اصلی پژوهشگران و سیاست گذاران توسعه به موضوع

مدیریت و اجرا نشان داده شده است که بهبود سطح زندگی و رفاه و پایداری جامعه خواه اقتصادی و خواه اجتماعی یا زیست محیطی به صورت متفاوتی ارتقا یا کاهش یافته است (دانر^۱، ۲۰۰۰).

مدیریت و حکومت روستایی از دوره ی پدر سالاری در اوایل قرن بیستم، به دوره دولت گرا در اواسط قرن بیستم و به دوره ی جدید حکمروایی خوب در آستانه ی قرن بیست و یکم تغییر یافته است (UNPD, 2008). این گذار هم بازتاب بخشی از بازساخت روستایی بوده و هم این که الزاماً مهمی برای شکل گیری و اجرای سیاست روستایی، سامان دهی جوامع، اقتصاد، محیط های روستایی و توزیع قدرت در نواحی روستایی است.

در حقیقت، حکمروایی روستایی فرایند نوینی است که با داشتن اصول، معیارها و شاخص‌هایی متفاوت از رویکردهای مطرح شده در نظام مدیریت روستایی پیش از خود، باعث توانمندسازی ساکنان نواحی روستایی در زمینه های مختلف می‌شود (اوای‌سی‌دی، ۲۰۰۶). رویکرد حکمروایی خوب روستایی، از جمله جدیدترین و پر طرفدارترین رویکردهایی است که در زمینه‌ی مدیریت پایدار توسعه‌ی روستایی مطرح شده است. این رویکرد با تکیه بر سه رکن اصلی دولت، بخش خصوصی و جامعه‌ی مدنی به حضور فعال و اثرگذار این ارکان در سایه‌ی مشارکت، شفافیت، پاسخ گویی، قانونمندی، عدالت، کارایی و اثر بخشی، مسئولیت پذیری، اجماع گرایی و توسعه‌ی انسانی تأکید دارد (رحمانی فضلی و همکاران، ۱۳۹۶).

در ایران با تأثیرپذیری از جریان‌های جهانی طی دهه‌های اخیر و برای اصلاح نظام مدیریت روستایی موضوع حکمروایی روستایی در کانون توجه محققان و سیاست‌گذاران توسعه و به ویژه توسعه روستایی (نوروزی و همکاران، ۱۳۹۶). و همچنین در مراکز علمی و اجرایی مورد توجه قرار گرفت و تحقیقات زیادی

2- Colebatch

3- Ward

1- Downer

به عنوان سنت‌ها و نهادهایی تعریف می‌کند که توسط آن‌ها قدرت مطلوب جامعه تعریف می‌شود (وورد بانک^۳، ۲۰۰۶). هم چنین حکمروایی روستایی عبارت است از: فرایند تأثیرگذاری همه‌ی ارکان دخیل روستایی بر مدیریت روستایی، با تمام ساز و کارهایی که با آن‌ها بتوان به سوی تعالی و پیشرفت روستا و مردم روستایی حرکت کرد. به عبارت دیگر، حکمروایی روستایی به اجرا درآوردن تصمیمات و سیاست‌های مردم روستایی، هم سو با منافع خودشان است که در عین حال با منافع ملی، منطقه‌ای و محلی نیز سازگار است (حیدری ساربان و همکاران، ۱۳۹۴).

حکمروایی خوب، فرایندی مستمر از تطبیق و همسوسازی منافع متضاد و متفاوت گروه‌های دست اندر کار (امینیان و همکاران، ۱۳۹۶) در جامعه روستایی است. رهیافت حکمروایی خوب روستایی بر پایه اعتقاد به دموکراسی، کثرت‌گرایی و جامعه مدنی (نهادهای اجتماعات محلی و شوراهای محلی) استوار است و در آن منافع ناشی از مداخله و همکاری نهادهای محلی و غیر انتفاعی با نهادهای رسمی مورد توجه قرار گرفته است. حکمروایی خوب روستایی، پیش شرطی برای توسعه پایدار روستایی بر شمرده می‌شود، زیرا عدم تمرکز، مدیریت منابع روستایی، مشارکت همگانی، شراکت بین دولت و جامعه مدنی و بخش خصوصی، ابزارهای اصلی پاسخگویی به نیازهای اجتماعی و اقتصادی و محیطی قلمداد می‌شوند و این‌ها همگی خود مستلزم استقرار رهیافت حکمروایی خوب روستایی هستند (پازکی و همکاران، ۱۳۹۹). در نهایت حکمروایی خوب روستایی این است که توزیع قدرت در مدیریت جامعه محلی نهادینه شود و برابری دسترسی به فرصت‌ها تحقق یابد و مجموعه‌ی این‌ها، یعنی مشارکت همه جانبه‌ی روستاییان در اداره‌ی امور خودشان (عظیمی آملی و رکن الدین افتخاری، ۱۳۹۳).

حکمروایی روستایی، ناشی از عوامل و چالش‌های متعددی است که توسعه‌ی جوامع روستایی با آن‌ها مواجه است (استارک^۱، ۲۰۱۰).

مفهوم حکمروایی اولین بار توسط محققان شهری در دهه ۱۹۸۰ مطرح شد که معتقد بودند چگونه قدرت حکومت محلی منتخب از طریق مشارکت روز افزون بخش خصوصی در سیاست گذاری شهری و تأسیس آژانس‌های غیر منتخب با مسئولیت حوزه‌هایی مانند توسعه اقتصادی مورد مصالحه قرار می‌گیرد (شیرازی و لطفی طلب، ۱۳۹۳).

حکمروایی خوب که ریشه در چشم انداز مدیریت عمومی نو دارد و از اواخر دهه ۱۹۸۰ وارد ادبیات توسعه شده است، رویکرد جدیدی است که به مشارکت و کنش متقابل میان بازیگران اصلی (جامعه‌ی مدنی، حکومت و بخش خصوصی) در مدیریت مناطق اشاره دارد (پورمیرغفاری، ۱۳۹۲). لازمه تحقق حکمروایی خوب آن است که ضمن کاستن از ساختارها و قوانین تمرکزگرا، شرایط و بسترهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی لازم نیز فراهم شود تا گروه‌های مختلف اجتماعی بتواند تعامل مثبت و سازنده‌ای داشته باشند (حیدری ساربان و همکاران ۱۳۹۴).

بانک جهانی اصطلاح حکمروایی مطلوب را اولین بار وارد گفتمان توسعه کرد و برایان مک لالین^۲ (۱۹۹۸) اولین نظریه پرداز است که آن را مطرح کرد (وورد بانک، ۲۰۰۶). حکمروایی خوب عبارت است از مدیریت امور عمومی بر اساس حاکمیت قانون، دستگاه قضایی کارآمد و عادلانه و مشارکت حکمروایی گسترده‌ی مردم در فرایند حکومت مداری (کبیری، و ولایی، ۱۳۹۷). بانک جهانی حکمروایی را چنین تعریف می‌کند: روشی برای اعمال قدرت بر مدیریت اقتصادی یک کشور و منابع اجتماعی آن به منظور رسیدن به توسعه تعریف می‌کند و یا آن را

1- Stark

2- McLalin

3- World Bank

شکل ۱. مؤلفه‌های حکمروایی خوب روستایی

اشاره می‌شود.

پال وست^۲ (۲۰۲۰) در مقاله‌ای به بررسی با استفاده از روش معادلات ساختاری افزایش ظرفیت حاکمیت برای مقابله با چالش‌های مدیریتی پیچیده پرداخت. عوامل مشارکتی و مدیریتی در این مقاله از جمله عواملی است که می‌تواند چالش‌های مدیریتی را بهبود بخشد.

گریلد و سیلوا^۳ (۲۰۱۸) به بررسی حاکمیت و بازاریابی و ارزیابی این دو مقوله در کنترل بحران و بلاهای طبیعی با استفاده از نظرات کارشناسان و خبرگان با رویکرد کیفی تحلیل مضمون پرداختند. این مقاله ساختارهای حاکمیتی را مورد بحث قرار می‌دهد که این دو فرآیند را هدایت کرده‌اند.

هومه^۴ و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان اعتماد اجتماعی و حکمروایی مردمی در مناطق روستایی چین با استفاده از آزمون آماری فیشر، ارتباط بین حکمروایی خوب و اعتماد اجتماعی را یکی از نقاط قانونی در سیاستگذاری جوامع می‌دانسته‌اند. یافته‌های این پژوهش نشان داده است که انواع

حکمروایی خوب روستایی، فرایند جدیدی است که با دارا بودن مؤلفه‌های و اصول متفاوت از رویکردهای مطرح شده در نظام مدیریتی، قبل از خود باعث توانمندسازی ساکنین مناطق روستایی در زمینه‌های مختلفی شده است مهم‌ترین مؤلفه‌های حکمروایی خوب روستایی شامل، پاسخگویی، مشارکت، قانونمندی، اجماع‌گرایی، مسئولیت‌پذیری، شفافیت، عدالت محوری، کارایی و اثربخشی می‌باشد (رحمانی فضلی و همکاران، ۱۳۹۳) که این مؤلفه‌ها تضمین‌کننده کمتر شدن فساد، احترام گذاشتن به نظرات اقشار آسیب‌پذیر در انجام تصمیم‌گیری‌ها و هم چنین در قبال نیازهای حاضر و آتی جامعه مسئول می‌باشند (کافمن^۱ و همکاران، ۲۰۰۰) مؤلفه‌های اصلی حکمروایی خوب روستایی در شکل ۱ نشان داده شده است (عظیمی آملی و رکن‌الدین افتخاری، ۱۳۹۳).

پیشینه پژوهش

در ادامه جهت تحلیل موضوع به مطالعات مختلفی که در داخل و خارج کشور در ارتباط با موضوع تحقیق انجام شده است،

2- Pahl-Wost

3- Gjerde & Sylva

4- Huhe

1- Kaufmann

از وظایف حکومت‌ها، توانمندسازی اجتماعی فقرا و غیره می‌باشد.

بیروتی و همکاران (۱۴۰۰) به ارزیابی و تحلیل وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری پرداخته‌اند. نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد از میان شاخص‌های مورد بررسی، بدترین وضعیت را شاخص دسترسی و اطلاعات با میانگین (۲/۳۴) و شاخص مشارکت با میانگین (۲/۷۸) بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند. شاخص کارایی و اثربخشی با میانگین (۲/۷۲)، شاخص ثبات سیاسی (۲/۳۸)، شاخص عدالت اجتماعی (۲/۶۴)، شاخص قانونمندی (۲/۷۳) و شاخص اجتماع محوری با میانگین (۲/۳۷) هم پایین‌تر از حد متوسط (۳) می‌باشند. به منظور، تأثیر شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در تبیین رضایت‌مندی شهروندان از تحلیل واریانس بهره گرفته شد.

پازکی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به تحلیل نقش مدیریت مبتنی بر حکمروایی خوب در توسعه پایدار روستایی دهستان فیلستان در شهرستان پاکدشت پرداخته‌اند. جهت تحلیل داده‌ها از تکنیک شانون، تکنیک کوپراس، مدل ویکور، میانگین رتبه و t تک نمونه‌ای و رگرسیون گام به گام استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان داده است که سطح حکمروایی و پایداری روستاها در سطح مطلوب بوده و رابطه‌ی معناداری بین حکمروایی خوب و پایداری روستایی وجود داشته است.

برقی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان ارزیابی اثرات سرمایه اجتماعی بر حکمروایی در مناطق روستایی با روش توصیفی-تحلیلی به این نتیجه رسیده‌اند که با استفاده از آزمون t حکمروایی در مناطق مورد مطالعه در سطح متوسطی قرار داشته است، بالاترین میانگین شاخص‌های حکمروایی، مشروعیت (۳/۴۲) و پایین‌ترین شفافیت (۲/۷۵) بوده است. و در رابطه با میزان تأثیرگذاری مؤلفه‌ها، سرمایه اجتماعی با (۰/۴۱۲)، تأثیر بیشتری را بر حکمروایی داشته است در نهایت با استفاده از

مختلف اعتماد اجتماعی مثل اعتماد خصوصی و عمومی با اثرات مختلف بر حکمروایی خوب تأثیر می‌گذارند. در این پژوهش اعتماد روستاییان به افرادی که شناخت داشته‌اند بیشتر بوده و بیشترین تأثیر در حکمروایی داشته‌اند.

دین^۱ و همکاران (۲۰۱۴) در مقاله‌ای تحت عنوان تأثیر گردشگری پایدار و حکمرانی خوب بر حفظ تنوع زیستی در مالزی با استفاده از روش ریکور به این نتیجه رسیده‌اند که گردشگری تابعی از همکاری و تعامل ۳ ضلع دولت، بخش خصوصی و عملکرد مردم است. به نظر وی گردشگری پایدار یک منبع کلیدی از درآمد و اشتغال برای جوامع محلی بوده که به نوبه خود محرک و مشوق قوی برای حفاظت تنوع زیستی می‌باشد.

هاوس و کلوزن^۲ (۲۰۱۳) در مقاله‌ای تحت عنوان رهبری خوب شهری و مشارکت جامعه مواد الزام برای حکمروایی خوب ذکر می‌کند با روش AHP که چگونه رهبری سیاسی و مشارکت در جامعه باهم می‌تواند به تصمیم مؤثر قانونی و سیاسی در کمک به ایجاد زمینه حکومت شهری است بخصوص این پرسش مطرح کرده است که اگر تعامل بین هر دو ظرفیت افزایش یابد برای حاکمیت محلی خوب می‌باشد و بعد تجربیات چهار شهر اروپا از جمله کشورهای انگلستان، نروژ، آلمان و ایتالیا را بیان می‌کند.

سوان فنگ کام^۳ (۲۰۰۸) در مقاله‌ای تحت عنوان تغییر پارادایم حکمروایی روستایی برای توسعه پایدار (موقعیت و نقشه GIS) به این امر معتقد می‌باشد که حکمروایی خوب روستایی باید بتواند خدماتی از قبیل اطلاعات زمان‌بندی بازار را برای تولیدکنندگان و غیره ارائه دهد و به این نتیجه می‌رسد که یکی

۱- Din

۲- Haus & Klausen

۳- Suan-Pheng Kam

خوب در توسعه‌ی پایدار روستایی با مقایسه‌ی دو بخش مرکزی کوه‌دشت و بخش لواسانات شمیرانات با استفاده از فن دلفی به این نتیجه رسیده‌اند که مدیریت مبتنی بر رویکرد حکمروایی خوب و سطح پایداری سکونتگاه‌ها در دو منطقه‌ی مورد مطالعه از وضعیت بسیار متفاوتی برخوردار است؛ به طوری که در هر دو منطقه، روستاهایی که از وضعیت حکمروایی خوبی برخوردارند، پایداری بهتری نیز دارند. همچنین تحلیل رگرسیون چند متغیره، نشان دهنده‌ی تأثیر ارتباط معنی‌دار بین مؤلفه‌های حکمروایی خوب و توسعه پایدار روستایی است.

طالبی و همکاران (۱۳۹۶) در مقاله‌ای تحت عنوان تبیین الگوی فضایی حکمروایی خوب روستایی پیرامون کلانشهر کرج، برای توزیع و الگوی فضایی حکمروایی خوب روستایی حکومت‌های محلی از فنون پرومیتی^۱ و تحلیل رگرسیون استفاده شد و نتایج نشان داد ۵۳ درصد از روستاهای مورد نظر، سطح حکمروایی خوب، ۲۵ درصد متوسط و ۲۲ درصد سطح حکمروایی ضعیفی دارند. منحنی حکمروایی خوب روستایی از شمال (کوهستانی) به جنوب (دشتی و کوهپایه‌ای) وضع مطلوب و مساعدتری پیدا می‌کند و توزیع فضایی حکمروایی طبق شاخص‌های نه گانه به سمت الگوی متمرکز یا خوشه‌ای گرایش دارد.

رکن الدین افتخاری و همکاران (۱۳۹۱) در مقاله‌ای به ارائه الگوی مناسب حکمروایی خوب روستایی با استفاده از نظریه داده بنیاد در ایران پرداخته‌اند و به این نتیجه رسیده‌اند که حکمروایی خوب روستایی در اکثر روستاهای مورد مطالعه از وضعیت مناسبی برخوردار نبوده و نظام ساختاری روستا برآمده از عدم وجود تعادل با هم زیستی بین کنش‌گران «دولت، بازار و جامعه مدنی» با تأکید بر رهیافت مکانیکی به جای رهیافت انسان‌گرا و نیز برنامه‌ریزی کارشناسانه به جای برنامه‌ریزی مشارکتی بوده

روش پرومیتی به رتبه بندی روستاهای مورد مطالعه اقدام کرده است که روستای قره بوطه رتبه اول حکمروایی را بدست آورده است.

بیروتی و همکاران (۱۴۰۰) به ارزیابی و تحلیل وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری پرداختند. نتایج آزمون تی-تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد از میان شاخص‌های مورد بررسی، بدترین وضعیت را شاخص دسترسی و اطلاعات با میانگین (۲/۳۴) و شاخص مشارکت با میانگین (۲/۷۸) بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند. شاخص کارایی و اثربخشی با میانگین (۲/۷۲)، شاخص ثبات سیاسی (۲/۳۸)، شاخص عدالت اجتماعی (۲/۶۴)، شاخص قانونمندی (۲/۷۳) و شاخص اجتماع محوری با میانگین (۲/۳۷) هم پایین‌تر از حد متوسط (۳) می‌باشند. به منظور، تأثیر شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در تبیین رضایت‌مندی شهروندان از تحلیل واریانس بهره گرفته شد. بر اساس نتایج به دست آمده، ۵۵ درصد از تغییرات حکمروایی خوب شهری، توسط ترکیب خطی متغیرهای مستقل (ابعاد هشت‌گانه حکمروایی) تبیین‌پذیر است. همچنین، نتایج حاصل از رگرسیون نشان داد بین میزان رضایت از ابعاد هشت‌گانه شاخص حکمروایی و رضایت‌مندی نهایی از حکمروایی خوب شهری در سطح اطمینان بالای ۹۹ درصد رابطه معناداری وجود دارد.

حیدری ساریان (۱۳۹۸) در مقاله‌ای تحت عنوان ارزیابی الگوی مدیریت محلی روستایی مبتنی بر شاخص‌های حکمروایی خوب در شهرستان مشگین شهر با استفاده از آزمون آماری رگرسیون چند متغیره به این نتیجه رسیده‌اند که همه‌ی شاخص‌های حکمروایی خوب (مشارکت اجتماعی، پاسخگویی، کارایی و اثربخشی، قانون‌مندی، عدالت و برابری، اجماع محوری، مسئولیت‌پذیری و شفافیت)، در مناطق روستایی شهرستان مورد مطالعه در وضعیت مطلوبی قرار دارند.

رحمانی فضلی و همکاران (۱۳۹۶) در مقاله‌ای تحت عنوان تحلیل جایگاه مدیریت روستایی مبتنی بر رویکرد حکمروایی

۱- promethee

که باید در الگوی پیشنهادی مطلوب برای حکمروایی خوب روستایی به آن توجه شود.

دادورخانی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی تحت عنوان حکمروایی خوب راهبردی برای کاهش فقر روستایی با رویکردی کیفی - کمی به این نتیجه رسیدند که حکمروایی خوب با دارابودن شاخص‌هایی نظیر مشارکت، قانون‌گرایی و غیره، از طریق راهکارهای افزایش مشارکت فقرا، افزایش قابلیت‌های فقرا از طریق بهبود خدمات اساسی، ایجاد فرصت‌های اقتصادی از طریق افزایش میزان دسترسی به بازار، ایجاد تور ایمنی مناسب در برابر شوک‌های اقتصادی و تأمین امنیت فقرا در برابر فساد، جرم و جنایت، سبب کاهش فقر می‌شود؛ به گونه‌ای که حکمروایی خوب با بهبود شرایط حکومت، افزایش آزادی و دخالت مردم در تعیین سرنوشت خود و طراحی برنامه‌های توسعه توسط خود مردم سبب ایجاد فرایندهای نوین اداری، تغییر شیوه‌های تأمین معاش و در نتیجه کاهش فقر خواهد شد.

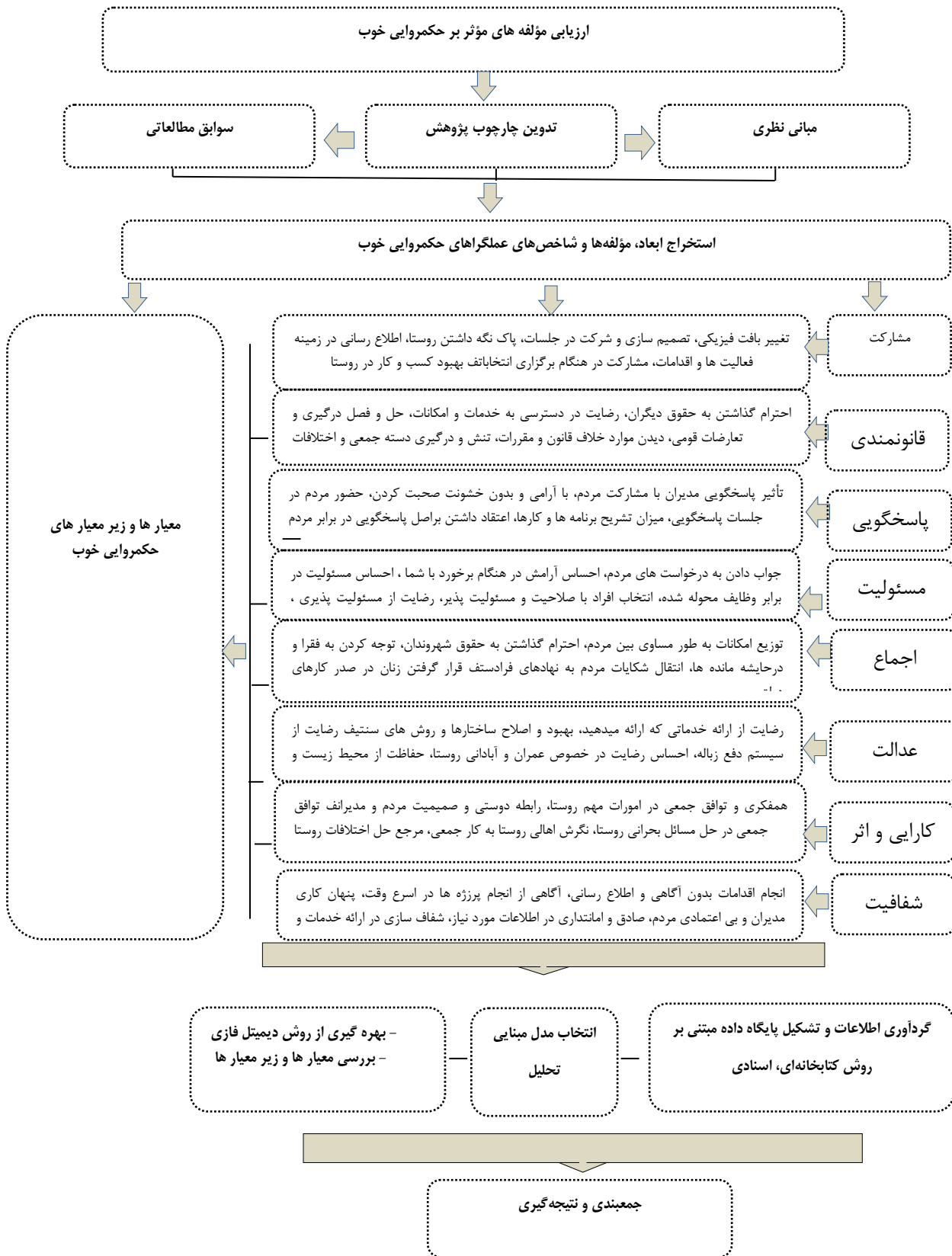
دربان آستانه و همکاران (۱۳۸۹)، در پژوهشی به ارزیابی و تحلیل حکمروایی روستایی در حکومت‌های محلی و بررسی عوامل مؤثر بر آن با استفاده از معادلات ساختاری پرداختند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که نمایه‌ی حکمروایی روستایی در حکومت‌های محلی مورد مطالعه در وضعیت متوسطی قرار دارد. مروری بر ادبیات مربوط به حکمروایی خوب روستایی نشان می‌دهد که رویکرد خوب حکمروایی روستایی یکی از جدیدترین و محبوب‌ترین رویکردها در زمینه مدیریت توسعه پایدار روستایی است. این رویکرد با تکیه بر ستون اصلی دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی بر حضور فعال و مؤثر این نهاد در سایه مشارکت، پاسخگویی، حاکمیت قانون، کارایی و اثربخشی، مسئولیت، اجماع و نظارت بر توسعه انسانی تأکید می‌کند (حیدری ساربان، ۱۳۹۸).

مطالعات و پژوهش‌های متعددی به بررسی ابعاد مختلف

حکمروایی چه در حوزه ملی و چه در حوزه محلی در ایران صورت گرفته است. بررسی مهم‌ترین نظریات و البته محورهای مورد تأکید محققان مختلف در دنیا، راهکار مناسبی برای ترسیم نظری و تئوریک این مطالعه و بهره‌مندی از دیدگاه‌های موجود در این حوزه است. آنچه تاکنون به‌طور گسترده به آن توجه شده است مباحث مربوط به ابعاد (اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و غیره) موضوع مدیریت روستایی و عوامل مرتبط با آن است و در این بین، برخی از صاحب‌نظران داخلی و خارجی به مقوله حکمروایی و حکمروایی خوب به آن توجه داشته‌اند و مباحثی پیرامون مدل‌های توسعه‌ای، بررسی موانع و چالش‌ها، تحقق‌پذیری و غیره را مورد بررسی قرار داده‌اند. لذا وجه تمایز و نوآوری این تحقیق با سایر مطالعات در استفاده از رویکرد فازی تمامی شاخص‌های تأثیرگذار و تأثیرپذیر از آن بوده است.

مواد و روش‌ها

تحقیق حاضر با توجه به هدف آن کاربردی، و براساس روش انجام توصیفی-علی می‌باشد. جامعه‌ی آماری این پژوهش را خبرگان و اساتید آشنا با مباحث برنامه ریزی روستایی و مدیریت روستایی تشکیل می‌دادند. مبنای انتخاب ۳۰ نمونه، با توجه به اینکه در روش دلفی اگر تعداد نمونه بالاتر از ۲۵ نفر باشد، پایایی بالاتر از ۰/۸ می‌باشد، لذا تعداد نمونه ۳۰ نفری به جهت حصول پایایی قابل قبول مبنای انتخاب بوده است. در این تحقیق ابتدا با بهره‌گیری از مطالعات کتابخانه‌ای و استفاده از تحقیقات صورت پذیرفته توسط دیگر پژوهشگران و نظرات خبرگان معیارها و زیر معیارهای حکمروایی خوب شناسایی شد. در جدول ۱، معیارها و زیرمعیارهای پژوهش نمایش داده شده است.

جدول ۱. ابعاد و مؤلفه های مربوط به مفهوم عملگرهای خلاقیت در حکمروایی خوب

ابعاد	مؤلفه
مشارکت	تغییر بافت فیزیکی، تصمیم سازی و شرکت در جلسات، پاک نگه داشتن روستا، اطلاع رسانی در زمینه فعالیت ها و اقدامات، مشارکت در هنگام برگزاری انتخابات
قانونمندی	احترام گذاشتن به حقوق دیگران، رضایت در دسترسی به خدمات و امکانات، حل و فصل درگیری و تعارضات قومی، دیدن موارد خلاف قانون و مقررات، تنش و درگیری دسته جمعی و اختلافات
پاسخگویی	تأثیر پاسخگویی مدیران با مشارکت مردم، با آرامی و بدون خشونت صحبت کردن، حضور مردم در جلسات پاسخگویی، میزان تشریح برنامه ها و کارها، اعتقاد داشتن بر اصل پاسخگویی در برابر مردم
مسئولیت پذیری	جواب دادن به درخواست های مردم، احساس آرامش در هنگام برخورد با شما، احساس مسئولیت در برابر وظایف محوله شده، انتخاب افراد با صلاحیت و مسئولیت پذیری، رضایت از مسئولیت پذیری، سپردن مسئولیت به فرد دارای تخصص
اجماع گرایی	همفکری و توافق جمعی در امورات مهم روستا، رابطه دوستی و صمیمیت مردم و مدیران توافق جمعی در حل مسائل بحرانی روستا، نگرش اهالی روستا به کار جمعی، مرجع حل اختلافات روستا
عدالت محوری	توزیع امکانات به طور مساوی بین مردم، احترام گذاشتن به حقوق شهروندان، توجه کردن به فقرا و درحایشه مانده ها، انتقال شکایات مردم به نهادهای فرادستف قرار گرفتن زنان در صدر کارهای دولتی
کارایی و اثر بخشی	رضایت از ارائه خدماتی که ارائه می دهید، بهبود و اصلاح ساختارها و روش های سنتی رضایت از سیستم دفع زباله، احساس رضایت در خصوص عمران و آبادانی روستا، حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی، حضور مردم در پیشبرد و کارایی پروژه ها
شفافیت	انجام اقدامات بدون آگاهی و اطلاع رسانی، آگاهی از انجام پروژه ها در اسرع وقت، پنهان کاری مدیران و بی اعتمادی مردم، صادق و امانتداری در اطلاعات مورد نیاز، شفاف سازی در ارائه خدمات و تسهیلات

منبع: یافته های پژوهش

پژوهش در ادامه ارائه شده است.

نتایج

مرحله اول: طراحی ماتریس تصمیم گیری

برای سنجش ارتباط و تأثیرات میان معیارهای مورد بررسی، ابتدا ماتریس که شامل هدف و معیارهایی که ارتباط میان آنها مدنظر است طراحی و پرسشنامه مقایسات زوجی تنظیم گردید. برای سنجش میزان تأثیر معیارها از یک مقیاس پنج سطحی استفاده شد که سطوح و اعداد مثلثی فازی متناظر با آن در جدول ۲ ارائه شده که مبتنی بر پیشنهاد لی^۱ در سال ۱۹۹۹ است.

در جدول ۳، ماتریس نظرات یک نفر از کارشناسان پژوهش برای نمونه ارائه شده است. در این ماتریس ها، $\tilde{x}_{ij} = (l_{ij}, m_{ij}, u_{ij})$ اعداد فازی مثلثی می باشد که در آن l و u معرف اعداد فازی مثلثی می باشد و

سپس پرسشنامه مربوط به دیمتل فازی جهت تبیین و ارزیابی روابط علت و معلولی میان معیارها تدوین و در اختیار خبرگان قرار گرفت. پس از جمع آوری پرسشنامه ها با استفاده از دیمتل فازی در محیط نرم افزار اکسل، روابط علی بین عوامل تعیین شد. دیمتل فازی یکی از ابزارهای تصمیم گیری چندمعیاره برمبنای تئوری گراف است که موجب می شود برای درک بهتر روابط علی، نقشه روابط شبکه ای چندین معیار در گروه علت / معلول ترسیم شود. از برتری های این روش نسبت به سایر روش های تصمیم گیری بر پایه ی مقایسات زوجی، پذیرش بازخور روابط است یعنی در ساختار سلسله مراتبی حاصل، هر عنصر می تواند بر تمام عناصر همسطح، سطح بالاتر یا سطح پایین تر از خود تأثیر گذاشته و به صورت متقابل از تک تک آنها تأثیر پذیرد (شریف آبادی و همکاران، ۱۳۹۵). در مسائل مدیریتی و اجتماعی می توان با استفاده از دیمتل اثرات متقابل تعداد زیادی عوامل مؤثر بر یک مسئله خاص را دسته بندی و سازماندهی نمود. مراحل اجرای دیمتل فازی به همراه یافته های

عدد فازی مثلثی به صورت $\tilde{z}_{ij} = (l'_{ij}, m'_{ij}, u'_{ij})$ است. جدول ۴، میانگین مقایسات زوجی خبرگان و کارشناسان را نشان می‌دهد.

مرحله سوم: نرمالیزه کردن ماتریس ارتباطات مستقیم در این مرحله ماتریس نرمالیزه شده ارتباطات مستقیم فازی را بر اساس رابطه‌های ۲ و ۳ از ماتریس ارتباطات مستقیم فازی به دست آورده شد.

$$\tilde{H}_{ij} = \frac{\tilde{z}_{ij}}{r} = \left(\frac{l'_{ij}}{r}, \frac{m'_{ij}}{r}, \frac{u'_{ij}}{r} \right) = (l''_{ij}, m''_{ij}, u''_{ij}) \quad (2)$$

که r از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$r = \max_{1 \leq i \leq n} \left(\sum_{j=1}^n u_{ij} \right) \quad (3)$$

جدول ۵ ماتریس نرمالیزه شده را نشان می‌دهد.

$\tilde{x}_{ii} = (i = 1, 2, 3, \dots, n)$ به صورت عدد فازی $(0, 0, 0)$ در نظر گرفته می‌شوند. که اثرات متغیرها به صورت زوجی می‌باشد. عدد فازی مثلثی را با نماد $A=(l,m,u)$ نشان می‌دهند. که i و j تعداد سطر و ستون را در ماتریس نشان می‌دهد. در این جدول شاخص‌های سطر بر ستون و بالعکس و نمرات کسب شده بر اساس نظرات یک کارشناس به عنوان نمونه آورده شده است.

مرحله دوم: محاسبه ماتریس فازی ارتباطات مستقیم

پس از جمع‌آوری نظرات خبرگان در خصوص میزان تأثیرگذاری معیارها بر یکدیگر ماتریس ارتباطات مستقیم (Z) (ماتریس $n \times n$) شکل می‌گیرد. سپس ماتریس میانگین برای تجمیع نظرات خبرگان با استفاده از رابطه ۱ محاسبه گردید.

$$\tilde{z} = \frac{\tilde{x}^1 + \tilde{x}^2 + \tilde{x}^3 + \dots + \tilde{x}^p}{p} \quad (1)$$

در این رابطه p تعداد خبرگان و $\tilde{x}^1, \tilde{x}^2, \dots, \tilde{x}^p$ به ترتیب

ماتریس مقایسه زوجی خبره ۱، خبره ۲ و خبره p می‌باشد و \tilde{z}

جدول ۲. اعداد فازی مربوط به هر متغیر کلامی

عبارت کلامی	اعداد قطعی	مقدار فازی
بدون تأثیر	۱	(۱,۰۰۰۰, ۱,۰۰۰۰, ۱,۰۰۰۰)
تأثیر خیلی کم	۲	(۲,۰۰۰۰, ۳,۰۰۰۰, ۴,۰۰۰۰)
تأثیر کم	۳	(۴,۰۰۰۰, ۵,۰۰۰۰, ۶,۰۰۰۰)
تأثیر زیاد	۴	(۶,۰۰۰۰, ۷,۰۰۰۰, ۸,۰۰۰۰)
تأثیر خیلی زیاد	۵	(۸,۰۰۰۰, ۹,۰۰۰۰, ۹,۰۰۰۰)

جدول ۳. نمونه مقایسه زوجی معیارهای پژوهش

خبره ۱	شفافیت	کارایی و اثر بخشی	عدالت محوری	اجماع گرایی	مسئولیت پذیری	پاسخگویی	قانونمندی	مشارکت
مشارکت	۲,۳,۴	۲,۳,۴	۲,۳,۴	۲,۳,۴	۲,۳,۴	۲,۳,۳	۲,۳,۴	۰,۰,۰
قانونمندی	۶,۷,۸	۶,۷,۸	۶,۷,۸	۶,۷,۸	۶,۷,۸	۶,۷,۸	۶,۷,۸	۰,۰,۰
پاسخگویی	۴,۵,۶	۶,۷,۸	۴,۵,۶	۱,۱,۱	۲,۳,۴	۰,۰,۰	۱,۱,۱	۴,۵,۶
مسئولیت پذیری	۴,۵,۶	۶,۷,۸	۲,۳,۴	۱,۱,۱	۰,۰,۰	۱,۱,۱	۱,۱,۱	۲,۳,۴
اجماع گرایی	۱,۱,۱	۶,۷,۸	۶,۷,۸	۰,۰,۰	۸,۹,۹	۶,۷,۸	۸,۹,۹	۲,۳,۴
عدالت محوری	۲,۳,۴	۱,۱,۱	۱,۱,۱	۲,۳,۴	۶,۷,۸	۶,۷,۸	۲,۳,۴	۸,۹,۹
کارایی و اثر بخشی	۱,۱,۱	۰,۰,۰	۴,۵,۶	۱,۱,۱	۱,۱,۱	۲,۳,۴	۱,۱,۱	۱,۱,۱
شفافیت	۰,۰,۰	۶,۷,۸	۱,۳,۴	۴,۵,۶	۲,۳,۴	۱,۱,۱	۱,۱,۱	۲,۳,۴

منبع: یافته‌های تحقیق

جدول ۴. میانگین نظرات خبرگان

میانگین نظر خبرگان	شفافیت	کارایی و اثر بخشی	عدالت محوری	اجماع گرای	مسئولیت پذیری	پاسخگویی	قانونمندی	مشارکت
مشارکت	۱/۴۳۳	۳/۲۶۶	۸/۵	۸/۶۶۶	۸/۵	۸/۶۶۶	۸/۱۳۳	۰
مشارکت	۱/۴	۲/۶۲۱	۸/۳۳۳	۸/۵۳۳	۸/۳۳۳	۸/۵۳۳	۸/۵۳۳	۰
مشارکت	۱/۳۳۳	۱/۹۳۳	۷/۳۳۳	۷/۵۳۳	۷/۳۳۳	۷/۵۳۳	۷/۱۳۳	۰
قانونمندی	۳/۲۶۶	۱/۴۳۳	۸/۶۶۶	۳/۲۶۶	۵/۴۳۳	۷/۴۳۳	۰	۶/۲
قانونمندی	۲/۶۲۱	۱/۴	۸/۵۳۳	۲/۶۲۱	۵/۱۳۳	۵/۱۳۳	۰	۵/۳
قانونمندی	۱/۹۳۳	۱/۳۳۳	۷/۵۳۳	۱/۹۳۳	۴/۱۳۳	۵/۶	۰	۴/۷۶
پاسخگویی	۸/۵	۸/۶۶۶	۱/۰۶۶	۸/۶۶۶	۱/۰۶۶	۰	۲/۱۳۳	۳/۲۶۶
پاسخگویی	۸/۳۳۳	۸/۵۳۳	۱/۱۳۳	۸/۵۳۳	۱/۱۳۳	۰	۱/۸۶۶	۲/۶۲۱
پاسخگویی	۷/۳۳۳	۷/۵۳۳	۱/۲	۷/۵۳۳	۱/۲	۰	۱/۶	۱/۹۳
مسئولیت پذیری	۱/۴۳۳	۱/۰۶۶	۵/۴۳۳	۱/۴۳۳	۰	۰	۱/۴۳۳	۳/۷۶۶
مسئولیت پذیری	۱/۴	۱/۱۳۳	۵/۱۳۳	۱/۴	۰	۰	۱/۳۳۳	۲/۹۳۳
مسئولیت پذیری	۱/۳۳۳	۱/۲	۴/۱۳۳	۱/۳۳۳	۰	۰	۱/۲۳۳	۲/۱
اجماع گرای	۱/۴۳۳	۳/۲۶۶	۱/۰۶۶	۰	۳/۷۶۶	۵/۴۳۳	۱/۴۳۳	۱/۴۳۳
اجماع گرای	۱/۴	۲/۶۲۱	۱/۱۳۳	۰	۲/۹۳۳	۵/۱۳۳	۱/۴	۱/۴
اجماع گرای	۱/۳۳۳	۱/۹۳۳	۱/۲	۰	۱/۲	۴/۱۳۳	۱/۳۳۳	۱/۳۳۳
عدالت محوری	۸/۵	۲/۲۶۶	۰	۵/۴۳۳	۱/۴۳۳	۸/۶۶۶	۱/۰۶۶	۸/۶۶۶
عدالت محوری	۸/۳۳۳	۲/۶۲۱	۰	۵/۱۳۳	۱/۴	۸/۵۳۳	۱/۱۳۳	۸/۵۳۳
عدالت محوری	۷/۳۳۳	۱/۹۳۳	۰	۴/۱۳۳	۱/۳۳۳	۷/۵۳۳	۱/۲	۷/۵۳
کارایی و اثر بخشی	۱/۴۳۳	۰	۳/۷۶۶	۸/۶۶۶	۸/۵	۱/۴۳۳	۳/۷۶۶	۸/۵
کارایی و اثر بخشی	۱/۴	۰	۲/۹۳۳	۸/۵۳۳	۸/۳۳۳	۱/۴	۲/۹۳۳	۸/۳۳۳
کارایی و اثر بخشی	۱/۳۳۳	۰	۲/۱	۷/۵۳۳	۷/۳۳۳	۱/۳۳۳	۲/۱	۷/۳۳۳
شفافیت	۰	۳/۷۶۶	۱/۰۶۶	۳/۲۶۶	۱/۴۳۳	۱/۴۳۳	۳/۷۶۶	۱/۴۳۳
شفافیت	۰	۲/۹۳۳	۱/۱۳۳	۲/۶۲۱	۱/۴	۲/۹۳۳	۲/۹۳۳	۱/۴
شفافیت	۰	۲/۱	۱/۲	۱/۹۳۳	۱/۳۳۳	۱/۳۳۳	۲/۱	۱/۳۳۳

منبع: یافته‌های تحقیق

$$[m_{ij}^t] = H_m \times (I - H_m)^{-1} \quad (۶)$$

$$[u_{ij}^t] = H_u \times (I - H_u)^{-1} \quad (۷)$$

در این فرمول‌ها I ماتریس یکه و H_l ، H_m و H_u هر کدام ماتریس $n \times n$ هستند که درایه‌های آن را به ترتیب عدد پایین، عدد میانی و عدد بالایی اعداد فازی مثلثی ماتریس H تشکیل می‌دهد.

در جدول ۶ نتایج محاسبه ماتریس ارتباطات کلی فازی معیارهای پژوهش نمایش داده شده است

مرحله پنجم: دی فازی نمودن ماتریس ارتباطات کلی

مرحله چهارم: محاسبه ماتریس ارتباطات کلی فازی

ماتریس ارتباطات کلی با T نمایش داده می‌شود و درایه‌های

آن به صورت فازی هستند. ماتریس روابط کل فازی با توجه به رابطه‌های ۴ تا ۷ به دست می‌آید.

$$T = \lim_{k \rightarrow +\infty} (\hat{H}^1 + \hat{H}^2 + \dots + \hat{H}^k) \quad (۴)$$

که هر درایه آن عدد فازی به صورت $(l_{ij}^t, m_{ij}^t, u_{ij}^t)$

است و به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$[l_{ij}^t] = H_l \times (I - H_l)^{-1} \quad (۵)$$

با استفاده از رابطه ۸ ماتریس ارتباطات کلی دی فازی شده. $B = \frac{(a_1 + a_3 + 2 \times a_2)}{4}$ (۸)
 دیفازی شده عدد $\tilde{A} = (a_1, a_2, a_3)$ است. در جدول ۷، مقادیر دیفازی شده معیارها ارائه شده است.

جدول ۵. ماتریس نرمالیزه شده

مشارکت	قانونمندی	پاسخگویی	مسئولیت پذیری	اجماع گرای	عدالت محوری	کارایی و اثر بخشی	شفافیت	
۰	۰/۳۳۲	۰/۳۳۷	۰/۳۳۰	۰/۳۳۷	۰/۳۳۲	۰/۳۳۷	۰/۰۵۵	مشارکت
۰	۰/۳۱۶	۰/۳۳۲	۰/۳۳۴	۰/۳۳۲	۰/۳۱۶	۰/۳۳۲	۰/۰۴۷ ۰/۰۵۱	
۰	۰/۲۷۷	۰/۲۹۳	۰/۲۸۵	۰/۲۹۳	۰/۲۷۷	۰/۲۹۳		
۰/۲۴۲	۰	۰/۲۸۹	۰/۲۱۱	۰/۰۵۵	۰/۱۲۷	۰/۳۳۷	۰/۲۴۲	قانونمندی
۰/۲۱۵	۰	۰/۲۵۴	۰/۱۹۹	۰/۰۵۱	۰/۱۰۱	۰/۳۳۲	۰/۲۱۵	
۰/۱۸۵	۰	۰/۲۱۷	۰/۱۷۲	۰/۰۴۷	۰/۰۷۵	۰/۲۹۳	۰/۱۸۵	
۰/۱۲۷	۰/۰۸۳	۰	۰/۰۴۶	۰/۱۴۶	۰/۳۳۲	۰/۱۴۶	۰/۰۵۵	پاسخگویی
۰/۱۰۱	۰/۰۷۲	۰	۰/۰۴۴	۰/۱۱۴	۰/۳۱۶	۰/۱۱۴	۰/۰۵۱	
۰/۰۷۵	۰/۰۶۲	۰	۰/۰۴۱	۰/۰۸۱	۰/۲۷۷	۰/۰۸۱	۰/۰۴۷	
۰/۱۴۶	۰/۰۵۵	۰/۰۵۵	...	۰/۰۵۵	۰/۲۴۲	۰/۳۳۷	۰/۳۳۲	مسئولیت پذیری
۰/۱۱۴	۰/۰۵۱	۰/۰۵۴		۰/۰۵۱	۰/۲۱۵	۰/۳۳۲	۰/۳۱۶ ۰/۲۷۷	
۰/۰۸۱	۰/۰۴۷	۰/۰۵۱		۰/۰۴۷	۰/۱۸۵	۰/۲۹۳		
۰/۳۳۷	۰/۱۴۶	۰/۲۴۲	۰/۱۲۷	۰	۰/۱۴۶	۰/۲۴۲	۰/۱۴۶	اجماع گرای
۰/۳۳۲	۰/۱۱۴	۰/۲۱۵	۰/۱۰۱	۰	۰/۱۱۴	۰/۲۱۵	۰/۰۸۱ ۰/۱۱۴	
۰/۲۹۳	۰/۰۸۱	۰/۱۸۵	۰/۰۷۵	۰	۰/۰۸۱	۰/۱۸۵		
۰/۱۲۷	۰/۳۳۲	۰/۰۵۵	۰/۱۴۶	۰/۰۵۵	۰/۱۲۷	۰/۱۲۷	۰/۰۵۵	عدالت محوری
۰/۱۰۱	۰/۳۱۶	۰/۰۵۱	۰/۱۱۴	۰/۰۵۱	...	۰/۱۰۱	۰/۰۴۷ ۰/۰۵۱	
۰/۰۷۵	۰/۲۷۷	۰/۰۴۷	۰/۰۸۱	۰/۰۴۷	۰/۰۷۵	۰/۰۷۵		
۰/۱۲۷	۰/۳۳۷	۰/۲۴۲	۰/۳۳۲	۰/۱۲۷	۰/۳۳۷	۰	۰/۱۲۷	کارایی و اثر بخشی
۰/۱۰۱	۰/۳۳۲	۰/۲۱۵	۰/۳۱۶	۰/۱۰۱	۰/۳۳۲	۰	۰/۰۷۵ ۰/۱۰۱	
۰/۰۷۵	۰/۲۹۳	۰/۱۸۵	۰/۲۷۷	۰/۰۷۵	۰/۲۹۳	۰		
۰/۳۳۷	۰/۱۴۶	۰/۲۴۲	۰/۲۴۲	۰/۰۵۵	۰/۰۵۵	۰/۲۴۲	۰	شفافیت
۰/۳۳۲	۰/۱۱۴	۰/۲۱۵	۰/۲۱۵	۰/۰۵۱	۰/۰۵۱	۰/۲۱۵	۰	
۰/۲۹۳	۰/۰۸۱	۰/۱۸۵	۰/۱۸۵	۰/۰۴۷	۰/۰۴۷	۰/۱۸۵	۰	

منبع: یافته‌های تحقیق

مرحله ششم: روابط علی

در این مرحله مجموع سطرها و ستون‌های ماتریس دیفازی معیارها محاسبه می‌گردد. مجموع سطرها و ستون‌ها را به ترتیب ماتریس‌های D و R نامیده می‌شود. از جمع این دو ماتریس (D+R) که ماتریس برتری و از تفاضل (D-R) که ماتریس ارتباط نامیده می‌شود به دست می‌آید. اگر حاصل (D-R) مثبت باشد آن عامل متعلق به گروه علت است و اگر منفی باشد آن

عامل متعلق به گروه معلول است (سونگ^۱ ۲۱۱۷)

در جدول ۸ مقادیر مربوط به D و R معیارهای حکمروایی خوب به همراه مقادیر میزان اهمیت معیارها (D+R) و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری معیارها (D-R) ارائه شده است.

۱- Song

جدول ۶. ماتریس کل فازی

ماتریس کل (T)	شفافیت	کارایی و اثر بخشی	عدالت محوری	اجماع گرای	مسئولیت پذیری	پاسخگویی	قانونمندی	مشارکت
مشارکت	-/۵۵۰ -/۴۲۱ ۰/۵۱۵	-/۶۲۰ -/۵۲۴ -/۴۴۱	-/۵۱۷ -/۴۵۸ -/۳۶۱	۰/۲۷۹ -/۲۱۹ -/۱۲۲	-/۵۶۰ -/۵۰۵ -/۴۰۳	-/۵۳۴ ۰/۶۱۰ -/۴۳۱	۰/۵۰۷	۰/۲۸۹
							۰/۳۶۰	۰/۱۳۲
							۰/۲۰۴	۰/۴۱۸
قانونمندی	-/۴۲۷ -/۲۱۵ ۰/۳۳۶	-/۵۲۲ -/۴۱۳ -/۳۳۸	-/۲۱۴ -/۲۵۴ -/۲۰۳	۰/۴۱۸ -/۳۲۲ -/۲۴۱	-/۴۱۷ -/۳۵۶ -/۲۷۵	-/۵۱۲ -/۴۲۳ -/۳۲۸	۰/۱۵۴	۰/۳۳۲
							۰/۱۰۳	۰/۲۵۱
							۰/۲۰۴	۰/۴۱۸
پاسخگویی	-/۱۹۱ -/۱۹۲ ۰/۱۳۴	-/۱۲۵ -/۱۹۱ -/۰۴۷	-/۱۴۴ -/۱۹۹ -/۲۶۴	۰/۲۲۸ -/۱۳۳ -/۱۱۵	-/۰۹۱ -/۱۳۴ -/۰۹۱	-/۱۲۸ -/۰۹۱ -/۰۵۷	۰/۱۳۴	۰/۲۰۸
							۰/۰۹۹	۰/۱۵۳
							۰/۱۰۳	۰/۲۵۱
مسئولیت پذیری	-/۰۴۳ ۰/۱۳۴ -/۰۵۷	-/۱۷۱ -/۱۵۳ -/۱۲۵	-/۱۲۸ -/۰۷۷ -/۱۵۳	۰/۱۲۲ -/۱۵۳ -/۱۱۶	-/۱۱۴ -/۰۸۳ -/۰۵۰	-/۱۸۱ -/۱۴۳ -/۱۰۵	۰/۱۱۸	۰/۲۲۲
							۰/۰۸۷	۰/۱۶۳
							۰/۱۵۱	۰/۱۱۰
اجماع گرای	-/۵۶۵ ۰/۵۵۰ -/۴۵۳	-/۶۲۰ -/۵۲۴ -/۴۴۱	-/۵۱۷ -/۴۳۸ -/۳۵۰	۰/۲۵۹ -/۲۳۹ -/۱۲۲	-/۵۷۰ -/۵۱۵ -/۴۲۳	-/۶۲۰ -/۵۲۴ -/۴۳۵	۰/۵۱۷	۰/۲۷۹
							۰/۴۳۸	۰/۲۱۹
							۰/۳۶۴	۰/۱۲۲
عدالت محوری	-/۴۱۷ -/۲۷۵ ۰/۳۴۶	-/۵۲۲ -/۴۱۳ -/۳۱۸	-/۲۲۴ -/۱۴۴ -/۱۱۳	۰/۴۳۸ -/۳۳۲ -/۲۲۱	-/۴۴۷ -/۳۳۶ -/۲۷۵	-/۵۴۲ -/۴۱۳ -/۳۶۸	۰/۲۱۴	۰/۴۱۸
							۰/۱۷۴	۰/۳۳۲
							۰/۱۱۳	۰/۲۵۱
کارایی و اثر بخشی	-/۰۸۱ -/۰۹۱ ۰/۱۳۴	-/۱۳۸ -/۰۷۱ -/۰۳۷	-/۱۳۴ -/۰۹۹ -/۲۳۴	۰/۲۰۸ -/۱۵۳ -/۱۰۵	-/۰۶۱ -/۱۲۴ -/۱۸۱	-/۱۲۸ -/۰۹۱ -/۰۵۷	۰/۱۳۴	۰/۲۰۸
							۰/۰۹۹	۰/۱۵۳
							۰/۱۰۳	۰/۲۵۱
شفافیت	-/۱۲۴ -/۰۶۰ ۰/۰۷۳	-/۱۳۱ -/۱۶۳ -/۱۰۷	-/۱۱۸ -/۰۸۷ -/۱۵۱	۰/۲۲۲ -/۱۶۳ -/۱۱۰	-/۱۲۴ -/۱۸۳ -/۰۵۴	-/۱۸۱ -/۱۴۳ -/۱۰۵	۰/۱۱۸	۰/۲۲۲
							۰/۰۸۷	۰/۱۶۳
							۰/۱۵۱	۰/۱۱۰

منبع: یافته‌های تحقیق

جدول ۷. ماتریس دیفازی شده معیارها

ماتریس دیفازی معیارها	شفافیت	کارایی و اثر بخشی	عدالت محوری	اجماع گرای	مسئولیت پذیری	پاسخگویی	قانونمندی	مشارکت
مشارکت	۰/۵۱۲	۰/۵۲۴	-/۴۳۱	-/۲۷۹	۰/۵۳۲	۰/۵۱۴	۰/۴۴۱	۰/۲۶۹
قانونمندی	۰/۵۱۲	۰/۵۲۴	-/۴۳۱	-/۳۶۹	۰/۴۲۱	۰/۳۵۱	۰/۱۵۴	۰/۳۳۳
پاسخگویی	۰/۴۳۱	۰/۳۶۱	-/۱۴۴	-/۳۲۳	-/۲۷۹	۰/۵۳۲	۰/۵۱۴	۰/۴۴۱
مسئولیت پذیری	۰/۱۹۲	۰/۱۲۰	-/۱۳۱	-/۱۴۵	-/۳۳۳	۰/۴۲۱	۰/۳۵۱	۰/۱۵۴
اجماع گرای	۰/۵۳۲	۰/۵۱۴	-/۴۴۱	-/۲۶۹	۰/۵۳۲	۰/۵۱۴	۰/۴۴۱	۰/۲۷۹
عدالت محوری	۰/۴۲۱	۰/۳۵۱	-/۱۵۴	-/۳۳۳	۰/۴۲۱	۰/۳۵۱	۰/۱۳۴	۰/۳۳۳
کارایی و اثر بخشی	۰/۰۸۲	۰/۱۱۰	-/۱۴۸	-/۱۵۶	-/۰۴۲	۰/۱۱۲	۰/۱۴۱	۰/۱۳۵
شفافیت	۰/۱۵۳	۰/۰۴۷	-/۱۲۸	-/۱۳۵	۰/۱۳۳	۰/۰۸۱	۰/۱۲۸	۰/۱۴۵

منبع: یافته‌های تحقیق

جدول ۸. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری معیارهای پژوهش

D	R	D+R	D-R	معیارهای حکمروایی خوب
۱/۷۵۷	۰/۹۲۳	۲/۶۷۱	۰/۴۸۹	مشارکت
۱/۲۶۱	۰/۸۵۶	۲/۱۱۷	۰/۴۰۵	قانونمندی
۰/۵۰۰	۱/۱۸۹	۱/۶۸۹	-۰/۶۸۹	پاسخگویی
۰/۱۰۴	۱/۰۵۹	۱/۵۶۹	-۰/۵۴۹	مسئولیت پذیری
۱/۷۸۷	۰/۹۴۳	۲/۶۳۱	-۰/۵۸۳	اجماع گرایی
۱/۱۳۲	۰/۸۳۶	۱/۱۲۷	۰/۴۰۵	عدالت محوری
۰/۱۴۵	۱/۲۸۹	۱/۶۳۹	-۰/۶۹۹	کارایی و اثر بخشی
۰/۵۱۱	۱/۱۵۹	۱/۴۶۹	-۰/۵۴۹	شفافیت

منبع: یافته‌های تحقیق

می‌توان استنباط نمود که معیار کارایی و اثربخشی با توجه به اینکه کمترین مقدار D-R را به خود اختصاص داده به عنوان تأثیرپذیرترین معیار شناخته می‌شود.

بررسی زیر معیار مشارکت

به منظور بررسی روابط علی زیر معیارهای هر کدام از معیارهای اصلی پژوهش به علت حجم زیاد محاسبات و جداول فقط جداول نهایی قطعی میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیر معیارها ارائه ترسیم و نمایش داده شده است. در جدول ۹ نتایج حاصل از بررسی زیر معیار مشارکت ارائه شده است.

جدول ۹. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیر معیار مشارکت

D	R	D+R	D-R	زیر معیارهای مشارکت
۱/۵۳۳	۰/۷۵۱	۲/۲۸۴	۰/۷۸۱	تغییر بافت فیزیکی
۱/۵۱۴	۱/۶۶۴	۳/۱۷۹	-۰/۱۴۹	تصمیم سازی و شرکت در جلسات
۱/۱۲۶	۱/۴۵۳	۲/۵۷۹	-۰/۳۲۶	پاک نگه داشتن روستا
۱/۵۶۸	۱/۸۷۴	۳/۴۴۳	-۰/۳۲۶	اطلاع رسانی در زمینه فعالیت ها و اقدامات
۱/۲۳۲	۱/۵۶۴	۳/۳۷۹	-۰/۳۳۹	مشارکت در هنگام برگزاری انتخابات
۱/۲۴۶	۱/۳۵۳	۲/۲۷۹	-۰/۱۳۶	بهبود کسب و کار در روستا

منبع: یافته‌های تحقیق

زمینه فعالیتها و اقدامات مشارکت در هنگام برگزاری انتخابات بهبود کسب و کار در روستا با توجه به منفی بودن میزان مقادیر D-R در گروه معلول قرار می‌گیرند.

جدول ۸ جایگاه هر یک از معیارها را براساس دو شاخص اهمیت و رابطه مشخص می‌کند. همان طور که از جدول ۸ استنباط می‌شود. معیارهای مشارکت و قانونمندی در دسته معیارهای علت قرار گرفته است. به گونه‌ای که معیار مشارکت با بیشترین مقدار D-R در قسمت بالای جدول قرار گرفته و نشان می‌دهد این معیار تأثیرگذارترین معیار است. به این معنی که اگر این معیار حکمروایی خوب ارتقاء یابد سایر معیارهای حکمروایی خوب ارتقاء می‌یابد و در نتیجه زمینه پدیدار شدن آثار افزایش می‌یابد. همچنین براساس مقدار D+R محاسبه شده این معیار با اهمیت ترین معیار می‌باشد. همچنین از جدول ۸

با عنایت به جدول ۹ با توجه به اینکه مقدار D-R زیر معیار تغییر بافت فیزیکی مثبت می‌باشد از این رو این زیر معیار در گروه علت قرار می‌گیرد و زیر معیارهای تصمیم سازی و شرکت در جلسات پاک نگه داشتن روستا اطلاع رسانی در

بررسی زیر معیار قانونمندی

و مقررات تنش و درگیری دسته جمعی و اختلافات شناسایی شد. نتایج حاصل از اجرای دیمتل فازی برای زیر معیار قانونمندی به شرح جدول ۱۰ ارائه شده است.

در ارتباط با معیار قانونمندی زیر معیارهای احترام گذاشتن به حقوق دیگران رضایت در دسترسی به خدمات و امکانات حل و فصل درگیری و تعارضات قومی دیدن موارد خلاف قانون

جدول ۱۰. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیرمعیار قانونمندی

D	R	D+R	D-R	زیرمعیار قانونمندی
۱/۷۴۰	۰/۷۰۶	۲/۴۴۶	۱/۰۳۴	احترام گذاشتن به حقوق دیگران
۰/۸۱۷	۱/۴۲۹	۲/۲۴۶	-۰/۱۱۲	رضایت در دسترسی به خدمات و امکانات
۰/۸۷۴	۱/۲۹۶	۲/۱۷۱	-۰/۶۲۱	حل و فصل درگیری و تعارضات قومی
۰/۸۳۷	۱/۵۱۹	۲/۵۳۶	-۰/۵۱۲	دیدن موارد خلاف قانون و مقررات
۰/۸۴۴	۱/۳۸۶	۲/۲۵۱	-۰/۴۶۱	تنش و درگیری دسته جمعی و اختلافات

منبع: یافته‌های تحقیق

براساس جدول ۱۰ بدست آمده از دیمتل فازی زیر معیار احترام گذاشتن به حقوق دیگران با توجه به مثبت بودن مقدار D-R در گروه علت قرار می‌گیرد. مقدار D-R برای زیرمعیارهای رضایت در دسترسی به خدمات و امکانات حل و فصل درگیری و تعارضات قومی دیدن موارد خلاف قانون و مقررات تنش و درگیری دسته جمعی و اختلافات منفی می‌باشد از این رو این چهار زیر معیار در گروه معلول قرار می‌گیرند. همچنین با توجه به مقدار D-R احترام گذاشتن به حقوق دیگران تأثیرگذارترین زیرمعیار فرآیند حکمروایی خوب شناخته می‌شوند.

بررسی زیرمعیار پاسخگویی

برای معیار پاسخگویی زیرمعیارهای تأثیر پاسخگویی مدیران با مشارکت مردم با آرامی و بدون خشونت صحبت کردن حضور مردم در جلسات پاسخگویی میزان تشریح برنامه‌ها و کارها اعتقاد داشتن براصل پاسخگویی در برابر مردم شناسایی شد. نتایج حاصل از پیاده سازی دیمتل فازی برای زیر معیارهای پاسخگویی حکمروایی خوب به شرح جدول ۱۱ نمایش داده شده است.

جدول ۱۱. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیرمعیارهای پاسخگویی

D	R	D+R	D-R	زیرمعیار پاسخگویی
۲/۲۵۱	۱/۶۳۱	۳/۹۲۰	۱/۷۶۷	تأثیر پاسخگویی مدیران با مشارکت مردم
۲/۰۱۷	۱/۴۷۵	۱/۶۴۹	-۰/۳۲۳	با آرامی و بدون خشونت صحبت کردن
۱/۷۰۶	۱/۸۶۷	۲/۵۷۳	-۱/۱۶۱	حضور مردم در جلسات پاسخگویی
۱/۲۳۱	۱/۶۲۱	۱/۸۴۰	۰/۷۵۷	میزان تشریح برنامه‌ها و کارها
۲/۱۱۴	۱/۴۷۵	۲/۵۴۹	-۰/۵۲۳	اعتقاد داشتن براصل پاسخگویی در برابر مردم

منبع: یافته‌های تحقیق

زیر معیار تأثیر پاسخگویی مدیران با مشارکت مردم با بیشترین مقدار D-R تأثیرگذارترین زیر معیار پاسخگویی و حضور مردم در جلسات پاسخگویی به عنوان تأثیرپذیرترین زیرمعیار و در

با توجه به جدول ۱۱ زیر معیارهای تأثیر پاسخگویی مدیران با مشارکت مردم و میزان تشریح برنامه‌ها و کارها به علت مثبت بودن مقادیر D-R در گروه علت قرار می‌گیرند. به گونه‌ای که

گروه معلول قرار می‌گیرد.

احساس مسئولیت در برابر وظایف محوله شده انتخاب افراد با صلاحیت و مسئولیت پذیر رضایت از مسئولیت پذیری سپردن مسئولیت به فرد دارای تخصص شناسایی شد. نتایج حاصل از پیاده سازی دیمتل فازی برای زیر معیارهای مسئولیت پذیری به شرح جدول ۱۲ نمایش داده شده است.

بررسی زیرمعیار مسئولیت پذیری

برای معیار مسئولیت پذیری زیرمعیارهای جواب دادن به درخواست‌های مردم احساس آرامش در هنگام برخورد با شما

جدول ۱۲. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیرمعیارهای پاسخگویی

D	R	D+R	D-R	زیرمعیار پاسخگویی
۲/۲۴۳	۱/۵۳۱	۲/۸۲۰	۱/۳۶۷	جواب دادن به درخواست های مردم
۲/۱۱۵	۱/۳۷۵	۱/۷۴۶	-۱/۳۴۳	احساس آرامش در هنگام برخورد با شما
۱/۷۱۶	۱/۷۶۶	۲/۴۷۱	-۱/۱۵۱	احساس مسئولیت در برابر وظایف محوله شده
۱/۴۳۱	۱/۶۱۱	۱/۷۳۰	-۱/۸۵۱	انتخاب افراد با صلاحیت و مسئولیت پذیر
۲/۱۱۴	۱/۴۷۵	۲/۵۴۹	-۰/۵۲۳	رضایت از مسئولیت پذیری
۲/۷۱۶	۱/۱۴۷	۲/۵۷۳	-۱/۱۲۴	سپردن مسئولیت به فرد دارای تخصص

منبع: یافته‌های تحقیق

برای معیار اجماع گرایی زیر معیارهای همفکری و توافق جمعی در امورات مهم روستا رابطه دوستی و صمیمیت مردم و مدیران توافق جمعی در حل مسائل بحرانی روستا نگرش اهالی روستا به کار جمعی مرجع حل اختلافات روستا شناسایی شد. نتایج حاصل از اجرای دیمتل فازی برای زیر معیارهای اجماع گرایی به شرح جدول ۱۳ ارائه شده است.

با توجه به جدول ۱۲ زیرمعیار جواب دادن به درخواست‌های مردم به علت مثبت بودن مقادیر D-R در گروه علت قرار می‌گیرند. احساس آرامش در هنگام برخورد با شما به عنوان تأثیرپذیرترین زیرمعیار و در گروه معلول قرار می‌گیرد.

بررسی زیرمعیار اجماع گرایی

جدول ۱۳. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیرمعیارهای اجماع گرایی

D	R	D+R	D-R	زیرمعیار اجماع گرایی
۱/۷۳۸	۱/۵۴۰	۲/۲۷۸	۱/۱۹۷	همفکری و توافق جمعی در امورات مهم روستا
۰/۹۷۹	۱/۲۶۷	۱/۲۳۷	-۰/۲۹۸	رابطه دوستی و صمیمیت مردم و مدیران
۰/۷۷۹	۱/۶۷۸	۱/۴۵۸	-۰/۷۹۹	توافق جمعی در حل مسائل بحرانی روستا
۱/۷۳۸	۱/۵۴۰	۰/۲۷۸	-۱/۱۹۷	نگرش اهالی روستا به کار جمعی
۰/۹۶۹	۱/۲۶۷	۱/۲۳۷	-۰/۲۹۸	مرجع حل اختلافات روستا

منبع: یافته‌های تحقیق

مقدار D-R تأثیرگذارترین زیر معیار اجماع گرایی و زیر معیار نگرش اهالی روستا به کار جمعی به عنوان تأثیرپذیرترین زیرمعیار در گروه معلول قرار می‌گیرد.

با توجه به جدول ۱۳ زیر معیارهای همفکری و توافق جمعی در امورات مهم روستا به علت مثبت بودن مقدار D-R در گروه علت قرار می‌گیرد. به گونه‌ای که این زیر معیار با بیشترین

بررسی زیرمعیار عدالت محوری

برای معیار عدالت محوری زیر معیارهای توزیع امکانات به طور مساوی بین مردم احترام گذاشتن به حقوق شهروندان

توجه کردن به فقرا و درحایشه مانده ها انتقال شکایات مردم به نهادهای فرادست قرار گرفتن زنان در صدر کارهای دولتی شناسایی شد. نتایج حاصل از اجرای دیمتیل فازی برای زیر معیارهای عدالت محوری به شرح جدول ۱۴ ارائه شده است.

جدول ۱۴. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیرمعیارهای عدالت محوری

D	R	D+R	D-R	زیرمعیار عدالت محوری
۰/۱۵۱	۱/۷۰۶	۱/۸۶۷	۱/۵۷۳	توزیع امکانات به طور مساوی بین مردم
۰/۵۱۷	۱/۲۳۱	۱/۶۲۱	۱/۳۴۰	احترام گذاشتن به حقوق شهروندان
۰/۲۰۶	۱/۱۱۴	۱/۴۷۵	-۱/۱۲۹	توجه کردن به فقرا و درحایشه مانده ها
۰/۷۳۸	۱/۶۴۰	۲/۳۷۸	-۱/۱۵۷	انتقال شکایات مردم به نهادهای فرادست
۰/۹۶۹	۱/۴۶۸	۲/۲۳۷	-۰/۱۹۸	قرار گرفتن زنان در صدر کارهای دولتی

منبع: یافته‌های تحقیق

بررسی زیرمعیار کارایی و اثر بخشی

برای معیار کارایی و اثر بخشی زیر معیارهای رضایت از ارائه خدماتی که ارائه می‌دهید بهبود و اصلاح ساختارها و روش‌های سنتی رضایت از سیستم دفع زباله احساس رضایت در خصوص عمران و آبادانی روستا حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی حضور مردم در پیشبرد و کارایی پروژه‌ها شناسایی شد. نتایج حاصل از اجرای دیمتیل فازی برای زیر معیارهای کارایی و اثر بخشی به شرح جدول ۱۵ ارائه شده است.

با توجه به جدول ۱۴ زیر معیارهای توزیع امکانات به طور مساوی بین مردم و احترام گذاشتن به حقوق شهروندان به علت مثبت بودن مقدار D-R در گروه علت قرار می‌گیرد. به گونه‌ای که این زیر معیار با بیشترین مقدار D-R تأثیرگذارترین زیر معیار عدالت محوری و زیر معیار انتقال شکایات مردم به نهادهای فرادست به عنوان تأثیرپذیرترین زیرمعیار در گروه معلول قرار می‌گیرد.

جدول ۱۵. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیرمعیارهای کارایی و اثر بخشی

D	R	D+R	D-R	زیرمعیار کارایی و اثر بخشی
۰/۷۷۹	۱/۶۷۸	۲/۴۵۸	-۰/۷۹۹	رضایت از ارائه خدماتی که ارائه می‌دهید
۱/۷۳۸	۱/۵۴۰	۲/۲۷۸	-۱/۱۹۷	بهبود و اصلاح ساختارها و روش‌های سنتی
۰/۹۶۹	۱/۲۶۷	۲/۲۳۷	-۰/۲۹۸	رضایت از سیستم دفع زباله
۰/۸۷۹	۱/۶۶۸	۲/۴۵۸	-۱/۸۷۹	احساس رضایت در خصوص عمران و آبادانی روستا
۰/۱۵۱	۱/۷۰۶	۱/۸۶۷	۱/۵۷۳	حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی
۰/۵۱۷	۱/۲۳۱	۱/۶۲۱	۱/۳۴۰	حضور مردم در پیشبرد و کارایی پروژه‌ها

منبع: یافته‌های تحقیق

گونه‌ای که این زیر معیارها با بیشترین مقدار D-R تأثیرگذارترین زیر معیار کارایی و اثر بخشی و زیر معیار احساس رضایت در خصوص عمران و آبادانی روستا به عنوان

با توجه به جدول ۱۵ زیر معیارهای حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی و حضور مردم در پیشبرد و کارایی پروژه‌ها به علت مثبت بودن مقدار D-R در گروه علت قرار می‌گیرد. به

تأثیرپذیرترین زیرمعیارو در گروه معلول قرار می‌گیرد.

بررسی زیرمعیار شفافیت

برای معیار شفافیت زیر معیارهای انجام اقدامات بدون آگاهی و اطلاع رسانی آگاهی از انجام پروژه‌ها در اسرع وقت

پنهان کاری مدیران و بی اعتمادی مردم صادق و امانتداری در اطلاعات مورد نیاز شفاف سازی در ارائه خدمات و تسهیلات شناسایی شد. نتایج حاصل از اجرای دیمتل فازی برای زیر معیارهای شفافیت به شرح جدول ۱۶ ارائه شده است.

جدول ۱۶. ماتریس اهمیت و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری زیرمعیارهای شفافیت

D	R	D+R	D-R	زیرمعیار شفافیت
۰/۴۱۹	۱/۶۵۸	۲/۳۵۸	-۰/۷۵۱	انجام اقدامات بدون آگاهی و اطلاع رسانی
۱/۶۳۸	۱/۳۴۰	۱/۱۷۸	-۰/۱۶۷	آگاهی از انجام پروژه ها در اسرع وقت
۰/۹۲۹	۱/۲۳۷	۰/۲۵۷	-۱/۲۴۸	پنهان کاری مدیران و بی اعتمادی مردم
۰/۸۳۹	۱/۳۶۸	۲/۴۵۸	-۰/۵۷۹	صادق و امانتداری در اطلاعات مورد نیاز
۰/۱۴۱	۱/۲۰۶	۱/۸۳۷	۱/۶۷۳	شفاف سازی در ارائه خدمات و تسهیلات

منبع: یافته‌های تحقیق

با توجه به جدول ۱۶ زیر معیار شفاف سازی در ارائه خدمات و تسهیلات به علت مثبت بودن مقدار D-R در گروه علت قرار می‌گیرد. به گونه‌ای که این زیر معیار با بیشترین مقدار D-R تأثیرگذارترین زیر معیار شفافیت و زیر معیار پنهان کاری مدیران و بی اعتمادی مردم به عنوان تأثیرپذیرترین زیرمعیارو در گروه معلول قرار می‌گیرد.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

حکمروایی به عنوان جایگزینی برای روش‌های سنتی مدیریت و حکومت پدیدار شده و به عنوان ساختار یا سازمان-های سیاسی و نهادهای غیردولتی که جهت رسیدگی به مشکلات سیاست‌گذاری به وجود آمده‌اند و می‌تواند به عنوان فرآیندهایی برای رهبری تصمیمات جمعی بازیگران دولتی و غیردولتی برای مقابله با موقعیت‌های مختلف تعریف شود (جعفری و همکاران ۱۳۹۸)؛ که می‌تواند به طور چشمگیری نتایج توسعه را بهبود بخشد ارائه خدمات عمومی و حکمروایی روستایی است.

این پژوهش با هدف ارزیابی الگوی علی معیارهای مؤثر بر

حکمروایی خوب به رشته تحریر در آمد. به منظور دستیابی به هدف پژوهش از تکنیک دیمتل فازی استفاده شد. یافته‌های حاصل از اجرای تکنیک دیمتل فازی بیان گر آن است که از بین معیارهای هشت گانه مشارکت قانونمندی پاسخگویی مسئولیت پذیری اجماع‌گرایی عدالت محوری کارایی و اثر بخشی شفافیت معیار مشارکت و قانونمندی تأثیرگذارترین معیار و معیار کارایی و اثر بخشی تأثیر پذیرترین معیار است. در تفسیر یافته‌های حاصل از این می‌توان عنوان نمود که مشارکت پایه و اساس ارتقای حکمروایی است به گونه‌ای که این امر برای موقعیت و عملکرد یک شهروند روستایی در سهیم دانستن خود در امور روستا بسیار حائز اهمیت می‌باشد (مک لود و گودوین^۱ ۱۹۹۹).

از دیگر نتایج حاصل شده در این پژوهش ارزیابی الگوی علی زیرمعیارهای هر کدام از معیارهای اصلی حکمروایی خوب با استفاده از دیمتل فازی بود. به ترتیب در معیارهای مشارکت قانونمندی پاسخگویی مسئولیت پذیری اجماع‌گرایی عدالت

۱- MacLeod and Goodwin

- اجرای بهتر حکمروایی خوب برای تقویت و تنوع انواع اشتغال غیر کشاورزی در محیط روستا
- برگزاری جلسات پرسش و پاسخ در روستاهای مورد مطالعه در جهت پاسخ‌گو بودن و تشریح برنامه‌های انجام شده و در دست اقدام
- توجه کردن به پایداری زیست‌محیطی در روستاهای مورد مطالعه؛
- مشارکت دادن روستاییان در پروژه‌های عمرانی در تغییر بافت فیزیکی مسکن مقاوم سازی آن زیبا سازی مناظر روستایی شرکت در مناسبت‌ها از قبیل عزاداری جشن و انتخابات
- بسترسازی عدالت رویه ای و توزیعی توسط مدیریت روستا در کاستن تنش‌ها تضادها و درگیریهای قومی و قبیله‌ای و حل و فصل آن
- محوری کارایی و اثر بخشی و شفافیت زیر مهیارهای تغییر بافت فیزیکی احترام گذاشتن به حقوق دیگران تأثیر پاسخگویی مدیران با مشارکت مردم جواب دادن به درخواست‌های مردم همفکری و توافق جمعی در امورات مهم روستا توزیع امکانات به طور مساوی بین مردم حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی شفاف سازی در ارائه خدمات و تسهیلات در گروه علت قرار گرفتند.
- با توجه به نتایج مذکور پیشنهادت زیر ارائه می‌گردد:
- بسترسازی و توانمندسازی تشکل‌های مردم‌نهاد در سطح مناطق روستایی
- اطلاع‌رسانی و آموزش به مدیران محلی برای اجرای اصولی حکمروایی خوب روستایی برای پایداری بهتر روستاها
- توزیع امکانات به طور مساوی بین مردم و توجه به برطرف کردن فقر روستایی در راستای عدالت محوری
- توجه به ابعاد مختلف حکمروایی خوب روستایی برای استفاده بهتر از پتانسیل‌های موجود در روستاها

منابع

- احمدی، م.، و چراغی، م. ۱۳۹۶. ارزیابی عوامل مؤثر بر تحقق حکمروایی خوب روستایی با تأکید بر عملکرد دهیاری‌ها (مطالعه ی موردی: دهستان چاپپاره بالا). فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، ۴(۷): ۳۳-۴۴.
- امینیان، ن.، سیدنقوی، ا.، جهانیان، م.، و امامی، م. ۱۳۹۶. وضعیت ارزیابی شاخص‌های حکمروایی مطلوب در توسعه‌ی گردشگری شهری. فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، ۵(۱۸): ۱۲۷-۱۳۹.
- برقی، ح.، جعفری، ن.، و قنبری، ی. ۱۳۹۶. ارزیابی اثرات سرمایه اجتماعی بر حکمروایی در مناطق روستایی مطالعه موردی مناطق روستایی شهرستان زنجان. فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی، ۱۴(۱): ۷۵-۹۱.
- بدری، س.، قدیری معصوم، م.، فرهادی، ص.، و اسکندری، ح. ۱۳۹۰. مطالعه تطبیقی مدیریت روستایی ایران و چین با رویکرد حکمروایی. فصلنامه روستا و توسعه، ۱۴(۳): ۶۹-۹۱.
- بیروتی، ع.، زیاری، ک.، سلطان زاده، ح. ۱۴۰۰. ارزیابی و تحلیل وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری (مطالعه موردی: شهر گناوه). دانش شهرسازی، ۵(۲): ۷۹-۹۴.
- پازکی، م.، شیخی، د.، و صمدی مقدم، ش. ۱۳۹۹. تحلیل نقش مدیریت مبتنی بر حکمروایی خوب در توسعه پایدار روستایی.

- فصلنامه جغرافیا و توسعه، (۵۸): ۹۳-۱۱۲.
- پورمیرغفاری، م. ۱۳۹۲. تحلیل وضعیت حکمروایی خوب شهری (مطالعه موردی: محله حسن آباد در گنده)، پایان نامه کارشناسی ارشد علوم اجتماعی دانشگاه تهران ایران.
- تقوایی، ع. و تاجدار، ر. ۱۳۸۸. درآمدی بر حکمروایی خوب شهری در رویکرد تحلیلی. فصلنامه مدیریت شهری، ۴(۲۳): ۴۵-۵۸.
- حیدری ساربان، و. ۱۳۹۸. ارزیابی الگوی مدیریت محلی روستایی مبتنی بر شاخص‌های حکمروایی خوب (مطالعه‌ی موردی: شهرستان مشکین شهر). فصلنامه جغرافیا و توسعه، ۴(۵۷): ۱۵۴-۱۳۳.
- حیدری ساربان، و.، ابراهیم پور، ح.، و نعمتی، و. ۱۳۹۴. توسعه روستایی با تأکید بر الزامات مدیریتی. انتشارات دانشگاه محقق اردبیلی ایران، ۳۰۲ ص.
- دادورخانی، ف.، سلمانی، م.، فرهادی، ص.، و زارع، ز. ۱۳۹۰. حکمروایی خوب راهبردی برای کاهش فقر روستایی. فصلنامه نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۳(۴): ۱۰۳-۱۲۱.
- دربان آستانه، ع.، رضوانی، م.، مطیعی لنگرودی، س. ح. و بدری، س. ۱۳۸۹. سنجش و تحلیل عوامل مؤثر بر حکمروایی روستایی در حکومت‌های محلی (مطالعه‌ی موردی: شهرستان قزوین). فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای انسانی، ۴(۷۳): ۹۹-۱۱۸.
- رحمانی فضلی، ع. ر.، منشی زاده، ر.، رحمانی، ب.، و علیپوریان ج. ۱۳۹۶. تحلیل جایگاه مدیریت روستایی مبتنی بر رویکرد حکمروایی خوب در توسعه‌ی پایدار روستایی (مطالعه‌ی موردی: مقایسه‌ی بخش مرکزی کوهدشت و بخش لواسانات شمیرانات). فصلنامه پژوهش‌های برنامه ریزی روستایی، ۶(۱): ۱۳۳-۱۵۲.
- رحمانی فضلی، ع. ر. صادقی، م. و علیپوریان، ج. ۱۳۹۳. بنیان‌های نظری حکمروایی خوب در فرایند مدیریت روستایی نوین. فصلنامه مدیریت شهری، ۵(۳۷): ۴۳-۵۴.
- رکن الدین افتخاری، ع.، عظیمی آملی، ج.، پورطاهری، م.، و احمدی پور، ز. ۱۳۹۱. ارائه‌ی الگوی مناسب حکمروایی خوب روستایی در ایران فصلنامه‌ی ژئوپلیتیک، ۸(۲): ۱-۲۸.
- سعیدی، ع. ۱۳۹۳. توسعه پایدار: شالوده‌ها و الزامات در جغرافیا و توسعه پایدار قطب علمی توسعه پایدار محیط جغرافیایی انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
- سعیدی، ع. ۱۳۹۹. برنامه‌ریزی کالبدی- فضایی در راستای توسعه پایدار منظومه‌های روستایی - شهری انتشارات بنیاد مسکن تهران.
- شیرازی، غ.، حسین زاده، ن.، لطفی طلب، ح.، و قربانلو، ح. ۱۳۹۳. بررسی جایگاه مشارکت شهروندان در حکمروایی خوب شهری با تأکید بر شهرداری. مجموعه مقالات کنگره بین المللی جغرافیا و توسعه پایدار، جلد اول.
- صالحی، ر.، نعمتی، م.، و امان پور، س. ۱۳۹۳. بررسی ساز و کار تأثیر گذاری شاخص‌های سرمایه اجتماعی در حکمروایی مطلوب شهری با استفاده از Amos (مطالعه موردی: شهر نسیم شهر). فصلنامه برنامه‌ریزی فضایی، ۴(۱): ۱-۲۴.
- طالشی، م.، دربان آستانه، ع.، و موسوی، س. ۱۳۹۶. تبیین الگوی فضایی حکمروایی خوب روستایی پیرامون کلان شهر کرج. فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای و برنامه‌ریزی شهری ۵(۴): ۸۸۵-۶۰۶.
- عظیمی آملی، ج.، و رکن الدین افتخاری، ع. ۱۳۹۳. حکمروایی روستایی (مدیریت توسعه پایدار) چاپ اول، تهران، انتشارات آگاه.
- فرجی سبکبار، ح. ع.، بیات، ن.، و قصابی، م. ۱۳۹۲. شناخت و تحلیل علل ناکارآمدی مدیریت روستایی از دیدگاه مردم محلی (مطالعه‌ی موردی: بخش مرکزی شهرستان آران و

- Kaufmann, D., Kraay, D. a., Zoido, L. 2015. "Governance Matters (World bank Policy Research Working)". PP 2196.
- Mantino, F. 2016. "Typologies of Governance Models", National Institute of Agricultural Economics, Rome, Italy (INEA), Rural Development Policies .PP 109-120
- MacLeod, G., Goodwin, M. 1999. "Reconstructing an urban and regional political economy: on the state, politics, scale, and explanation". Journal of Political Geography, Vol 18:697-730.
- Mc Lughlin, Brian. (1998) , Control and urban planning, London: Faber and Faber
- OECD, 2006. "Cities and Regions in the New Learning Economy". Paris. PP 148.
- Pahl-Wostl. C. 2020. Enhancing the capacity of water governance to deal with complex management challenges: A framework of analysis. Environmental Science and Policy, 3(107): 23-35.
- Stark, N. 2010. "Effective Rural Governance, Rural Policy Research Institute", U.S.A. 1-29.
- Suan-Pheng Kam. 2018. "The Changing Paradigm of Rural Governance for Sustainable Development: Defining nice and role of GIS", available at: www.Livelihoods.org.
- UNDP. 2008. "Characteristics of good governance' the urban governance initiative" (TUGI).
- Ward, N., Brown, David L. 2019. "Placing the Rural in Regional Development". Journal of Regional Studies. 43(10).1237-1244.
- World B. 2006. "Good governance", available on: www. World Bank. Org.
- بیگدل). فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی روستایی، ۳(۳): ۲۵۷-۲۸۰.
- کبیری، ا.، و ولایی، م. ۱۳۹۷. اثرات سرمایه اجتماعی در تحقق حکمروایی خوب روستایی (مطالعه موردی: دهستان‌های زرینه رود و مرحمت آباد شمالی میاندوآب). فصلنامه فضای جغرافیایی ۱۸ (۶۴): ۷۵-۹۷.
- نوروزی، ا.، مهدوی، د.، و بدری‌زاده، ز. ۱۳۹۶. ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها در چارچوب شاخص‌های حکمروایی خوب روستایی. فصلنامه پژوهش‌های روستایی، ۸ (۴): ۶۴۹-۶۶۲.
- Colebatch, H. K. 2012. Policy. open University Press. Philadelphia. USA.
- Din, B., Shah Habibullah, M., Choo, W.C. 2014. "The Impact of Sustainable Tourism and Good Governance on Biodiversity Loss in Malaysia". SHS Web of Conferences. 12.
- Downer, A .2000. Good Governance (Guiding principles for Implementation), Australia, Canberra Mailing Center, PP 4- 12
- Huhe, N., Chen, J., Tang, M. 2015. "Social trust and grassroots governance in rural China". Journal of Social Science Research, (53): 351-363.
- Haus, M., Klausen, J.E. 2011. "Urban Leadership and Community Involvement: Ingredients for Good Governance?" Journal of Urban Affairs Review, 47(2): 12-19
- Gjerde, M., & de Sylva, S. 2018. Governance and recovery: comparing recent disaster recoveries in Sri Lanka and New Zealand. Procedia engineering, (2)212: 527-534